

12. LUDOLF VAN SAKSEN, *Expositio in Psalterium*. [Spiers, Peter Drach, 1491], f^o.

Groen geverfd perkamenten band; sporen van twee paar snoeren. Herkomst: Karmelieten te Gent (in handschrift); Frater Livinus Toebast (in handschrift).

Gent, Universiteitsbibliotheek, Res. 892

Zonder impressum verschenen is dit boek vorige eeuw door de Engelse incunabulist Robert Proctor als een produkt van de drukpersen van Peter Drach erkend. Als prototypograaf te Spiers leverde Drach hiermee de eerste editie van het psalmencommentaar van Ludolf van Saksen. Vermoedelijk is

het ook bij deze enige editie gebleven. Het was niet het beste, noch het beroemdste werk van de kartuizer. Dat wist de tekstbezorger, Jacob Wimpfeling, de humanist uit Sélestat, ook toen hij in de titel Ludolf als „ook auteur van de Vita Christi” aanduidde. Deze klein folio-uitgave is over twee kolommen gezet; de psalmen zijn genummerd en de eerste regel is telkens uit een groot corps gezet met een rood geschilderde lombarde als initiaal; de volgende versregels staan in een kleiner corps terwijl de commentaar uit een nog kleiner teksttype is gezet: alles dus zeer overzichtelijk en gemakkelijk op te slaan. Op de laatste bladen van de laatste katern, D, in tien, — al de overige zijn in achten — staan de Boetepsalmen van Petrarca afgedrukt in het oorspronkelijke Latijn. Deze waren voor het eerst in druk verschenen te Padua in 1473 (HAIN 12804). Het gerubriceerde exemplaar is in de loop van de zestiende eeuw — vermoedelijk naar het einde toe — in het bezit gekomen van de karmelieten te Gent waar het „ad usum incertum” was van frater Livinus Toebast, koster en procurator van het klooster, later biechtvader van een zusterklooster te Brugge. Over de betekenis van het „incertum” blijven wij in het „onzekere”. [E.C.-I.]

R. PROCTOR, *An index to the early printed books in the British Museum*, I, London, 1898, nr. 2381; POLAIN 2530; J. MACHIELS, *Catalogus van de boeken gedrukt vóór 1600 aanwezig op de Centrale Bibliotheek van de Rijksuniversiteit Gent*, Gent, 1979, nr. L-496.